

Danmarks Naturfredningsforening – Gentofte Årsberetning 2023

Gentofte er en grøn bykommune med parker, skov, søer, moser, vandløb og store arealer dækket af private haver med mange gamle træer.

Gentofte er også en kystkommune med strande og sund.

DN Gentofte har valgt at prioritere sin indsats inden for 4 områder:

De grønne områder

- Mere plads til ”vild natur” på offentlige og private arealer
- Kommunens træer skal bevares og flere skal plantes, hvor det er muligt
- Skovbrynene skal bevares som værdifulde levesteder for plante- og dyreliv.
- De grønne rekreative områder skal opretholdes og adgangsforholdene ikke forringes
- Kulturhistoriske værdier og de omkringliggende arealer skal bevares og vedligeholdes

Øresund og søer

- Bedre adgang for borgerne til og langs Øresundskysten
- Øresund skal udvikles til reelt beskyttet havområde
- Stop for udledning af urensset regnvand og spildevand til søer, vandløb og Øresund

Drikkevand

- Totalforbud mod brug af sprøjtegift på offentlige og private arealer
- Hyppigere kontrolmålinger af pesticiderester i kommunens drikkevandsboringer

Klima

- Gentoftes Klimaplan 2050 skal fremme både klima, biodiversitet og miljøbeskyttelse
- Gentofte skal være en affaldsfri kommune inden 2050
- Borgere, virksomheder og kommunen skal via tæt samarbejde bidrage til at mindske Gentoftes klimabelastning

(fotos: Søren Rostock)

Bestyrelsen

Bestyrelsen har siden årsmødet 15.11.2022 holdt 4 møder.

Bestyrelsen konstituerede sig i november 2022 således:

Jacob Munk – formand

Ulrik Reeh - næstformand

Lea Gram Jacobi – bestyrelsesmedlem

Jens Drejer – bestyrelsesmedlem

Peter Skov Kragh Halling - bestyrelsesmedlem

Rikke Lyse - bestyrelsesmedlem

Suppleant: Søren Rostock

I 2022 - 2023 har DN Gentofte gennemført eller medvirket i en række aktiviteter.

De grønne områder

DN Gentofte har sendt bemærkninger til Gentoftes forslag til Kommuneplanstrategi 2024, hvor vi bl.a. efterlyser flere initiativer vedrørende natur og biodiversitet.

Kommunen bør holde fast i kommuneplanens ord om, at Gentofte er en fuldt udbygget kommune.

Det betyder, at de sparsomme træområder skal friholdes og ikke indskrænkes yderligere af nybyggeri. DN Gentofte har opfordret kommunalbestyrelsen til at efterleve kommuneplanens intentioner om at bevare de grønne områder og således ikke kun lægge økonomiske hensyn til grund i vurderingen, sådan som det er sket i beslutningen om at udvide Kildeskovshallen.

DN Gentofte foreslår desuden, at

- Kommunen udarbejder en træpolitik, der opstiller rammer i kommuneplanen og i lokalplaner for bevarelse af eksisterende træer af en vis alder og størrelse samt krav om erstatning og nyplantning, hvis træer fældes eller skades.
- Styrker genopretningsindsatser, der forbedrer naturkvaliteten i byens ferske vande, dvs. søer, åer og vandløb.
- Kommuneplanen bør fastlægge krav om begrønningsprocent, så der i lokalplaner kan planlægges med biodiversitet som en del af formålet.
- Kommunen sammen med grundejerforeninger sikrer, at borgere ikke bruger gift i private haver; og opfordre grundejere til at anvende levende hegn fremfor plankeværker, metalhegn og faste belægnings i og omkring haver.

Gentofte Kommunes Grønt Råd

På Grønt Råds møde i maj orienterede kommunen om igangværende og kommende arbejde med natur og biodiversitet. Det omfatter bl.a. plejeplaner, herunder et kortlægningsgrundlag for det videre arbejde, udpegning af kerneområder med høj biodiversitet og mulige spredningskorridorer, udpegning af fokusarter samt kortlægning af muligheder for genåbning af rørlagte vandløb. Der arbejdes ligeledes med begrønning af kommunale veje og pladser, hvor der også vil ske borgerinddragelse i valg af løsninger.

Blandt de igangværende projekter i kommunen kan nævnes:

- Der vil ske revidering af plejeplaner med fokus med biodiversitet, fx at græsset ikke slås, hvis der er blomster.
- Der arbejdes generelt mere med dødt ved og at lade dette forblive på arealerne, fx væltet lærketræ i Ordrup Park der har givet parken et nyt udtryk.
- Uklippet græs fremhæver det kulturhistoriske element ved Jægersborg Have.

- Bæredygtig dannelse på skoler med inddragelse af eleverne – bl.a. Gentofte skole, Maglegårdsskolen og Tjørnegårdsskolen inkl. Sportsparken

DN Gentofte ser frem til at følge kommunens gode intentioner og planer.

Kildeskovshallen

DN Gentofte har efterlyst, hvilke kriterier Slots- og Kulturstyrelsen benytter som grundlag for godkendelse af fældning af 50 år gamle træer ved Kildeskovshallen. Styrelsen har svaret, at vurderingen af forslaget sker under hensyntagen til det samlede bygningsanlæg, ankomsten til Adolfsvej og oplevelsen af områdets skovlignende karakter. Der foreligger ikke på nuværende tidspunkt (oktober) en endelig afklaring af projektets udformning.

Ermelunden

DN Gentofte har støttet, at Miljøstyrelsen har givet tilladelse til etablering af shelterplads i Ermelund, Jægersborg.

Naturskjulet i Brobæk Mose

Byggeriet af trætop-skjul og gangbro forventes færdigt i oktober. Derefter skal der gives ibrugtagningstilladelse. Projektet er gennemført i samarbejde med Grøn Guide og Gentofte Kommune. Dato for indvielsen vil blive meddelt senere.

Bioblitz ved Gentofte Sø

Den 8.-9. juni gennemførtes bioblitz i samarbejde med Dansk Ornitologisk Forening, Grøn Guide Gentofte, og Dansk Botanisk Forening og med støtte fra Gentofte Kommunes Klima- og bæredygtighedspuljen. Der blev i år fundet 684 arter. Af de 684 fundne arter var 97 nye for lokaliteten, fordelt på 17 forskellige artsgrupper. Ved bioblitzten i juni 2017 blev der fundet 766 arter.

(fotos: Søren Rostock)

Ordrup Park

DN Gentofte ønsker at stille forslag om fredning af Ordrup Park, der risikerer at blive minimeret på samme måde, som det er ved at ske i Kildeskoven. Gentofte Kommune ønsker ikke umiddelbart at støtte en fredning af Ordrup Park.

Fritidsaktiviteters slid på naturområder

DN Gentofte har været medunderskriver på en appel om bedre kontrol med MTB-kørsel, gravel biking, disc-golf og andre sportsaktiviteter, der griber om sig i skovene. Desuden afholdes der flere events i landets skove. Aktiviteterne ødelægger ikke kun stemningen af ”skovens dybe stille ro”, men påvirker også dyreliv i et sådant omfang, at DOF flere steder har konstateret, at arter er blevet fortrængt. DN må som landets største naturorganisation stå vagt om den natur, der på mange områder er og bliver presset.

Biodiversitet og bynatur

Flere boligselskaber og -foreninger overvejer for tiden, hvordan de kan ændre de åbne græsarealer, så der bliver plads til flere levesteder til sommerfugle, bier, flagermus, pindsvin og fugle. Boligforeninger i Gentofte har deltaget i workshop om biodiversitet og mere bynatur. På workshoppene fik driftsfolk, viceværter, ejendomsfunktionærer og bestyrelsesmedlemmer råd og vejledning om arbejdet med øget biodiversitet på boligforeningens områder. Workshoppene var finansieret af Gentofte kommunes Klima- og Bæredygtighedspulje.

DN Gentofte og Grøn Guide følger op med information og gode råd til boligforeninger om øget biodiversitet og mere bynatur.

Høslæt ved Gentofte Sø

Sammen med Dansk Ornitologisk forening (DOF), Grøn Guide og Gentofte Kommune inviterer DN Gentofte hvert år til høslæt på blomsterengen ved Gentofte Sø.

Le-slåning giver plads til en mere artsrig vegetation, og der skabes lys og luft til sjældne blomster. Høslæt er en nødvendig pleje, som kvæg og husdyr tidligere stod for ved afgræsning for at undgå, at engen langsomt gror til.

(fotos: Søren Rostock)

Bellevue Strandpark

I forbindelse med fornyelse af udbud om kioskleje har DN Gentofte opfordret bestyrelsen i Bellevue Strandpark til at vælge bæredygtighed som et vigtigt kriterium for valget af nye lejere. Et bæredygtigt forretningskoncept bør bl.a. lægge vægt på at undgå madspild med et system til genanvendelig mad og affald. Desuden bør kioskerne anvende genbrugsemballager af bæredygtigt materiale. Et genbrugssystem til takeaway-emballage på Bellevue Strand og kommunens øvrige badesteder bør være et vigtigt element i kommunens affaldsplan.

Øresund og søer

Badevandskvalitet

Anlægsloven om Lynetteholm omfatter opfyldning af jord i Øresund frem til 2070. Desuden planlægges Østre Ringvej som en havnetunnel og en ny Metrolinje M5. Sideløbende vil der blive bygget boliger og virksomheder på Refshaleøen, Kløvermarken og Lynetteholm svarende til en by på størrelse med Lyngby-Taarbæk og dertil hørende trafik på Gentoftes indfaldsveje til København.

DN er særdeles bekymret for de negative konsekvenser for klima, miljø og natur som følge af de planlagte by- og infrastrukturprojekter, der bl.a. vil medføre forøget CO2 belastning i Gentofte, forringe Øresunds og Østersøens havmiljø og ændre vilkårene for den samlede regionplan (Fingerplanen)

DN Gentofte præsenterede Lynetteholmprojektet og debatterede konsekvenserne for Gentofte med forskere på to meget velbesøgte møder den 2. februar og den 29. juni.

DN Gentofte har ligeledes på møder med Gentoftes borgmester og formand for klima-, miljø- og teknikudvalget drøftet potentielle og reelle konsekvenser for Gentoftes natur og miljø som følge af Lynetteholmprojektet og de planlagte infrastrukturanlæg i Østhavnen (metrolinje M5 og Østlig Ringvej).

Som opfølgning på møderne har Gentofte Kommune fået udtaget badevandsprøver til analyse for tungmetaller ved kommunens fem officielle badesteder: Bellevue Strand, Charlottenlund Strandpark, Hellerup Strand, Skovshoved Havbad og Skovshoved Syd samt ved Charlottenlund Søbad. Resultatet af de hidtidige prøver ser ud til at ligge under miljøkvalitetskravene.

Gentofte Kommune har iværksat et overvågningsprogram med prøvetagning, der også omfatter tungmetaller ved kommunens 5 officielle badesteder og Charlottenlund Søbad. Det vil løbende blive vurderet, om der er behov for at intensivere overvågningsprogrammet.

Vandmiljøplaner

Kommunens spildevandsplan og vandområdeplanernes målsætning om god økologisk tilstand i søer, vandløb og Øresund har stor betydning for sø-, vandløbs- og havfloraens evne til at opsuge og lagre CO₂. Samtidig har Øresunds vandkvalitet og kyster stor rekreativ værdi for Storkøbenhavn. DN Gentofte har anbefalet Kommune at gå mere aktivt ind i "Øresundsvandsamarbejdet" med henblik på – sammen med øvrige danske og svenske kommuner langs Øresund - at gøre hele Øresund til en marin nationalpark med god økologisk tilstand.

Naturens dag

Presset på vores blå natur er vokset. Derfor er der brug for, at vi sammen genopdager livet under overfladen og genskaber vores forbindelse til havets, vandløbs og søers økosystem. På Naturens Dag den 10. september blev børn, unge og voksne udstyret med undervandskikkerten, net og akvarium for at opleve livet under overfladen. Det har forhåbentligt også øget forståelsen af, at vi skal gøre endnu mere for at sikre et hav i balance.

(fotos: Søren Rostock)

Klimasikring

DN Gentofte er enig i kommunens planstrategi vedr. klimatilpasningsplanen, som er under udarbejdelse med sigte på, at Gentofte Kommune er robust overfor fremtidens klima, herunder stormflod og stigende havvandsstand. DN Gentofte foreslår, at der nedsættes et dialogforum bestående af direkte og indirekte berørte grundejere samt interesseorganisationer, der sammen med kommunen kan udforme en plan, der sikrer mod oversvømmelser og erosion fra vandsiden, og som samtidig sikrer god adgang til de offentligt tilgængelige strækninger med en forbedret passagemulighed til fods på søterritoriet langs kysten.

Drikkevand

Over halvdelen af alle drikkevandsboringer i Danmark viser fund af pesticiderester i de første måneder af 2023. Det viser nye tal fra GEUS. Novafos og HOFOR har - målt på landsplan - flest drikkevandsboringer med pesticiderester (målt i perioden 2017-2022). Gentofte på 96 % af boringerne.

Novafos har til opgave at sikre rent og sundt drikkevand bl.a. i Gentofte. Det er vigtigt, at Novafos' forbrugere har tillid til, at drikkevandet er rent. I de senere år er der fundet flere forskellige slags miljøfremmede stoffer, men ikke alle stoffer er undersøgt tilstrækkeligt, om de er sundhedsfarlige.

DNs ønske om sprøjtefri grundvandsparker kan være vanskeligt at indfri i hovedstadsområdet med den tætte bebyggelse og infrastruktur i hovedstadsregionen. Det skal derfor gøres muligt at friholde den ydre grønne kile i Fingerplanen som grundvandspark med fuld beskyttelse af grundvandet. De grønne kiler i Fingerplan 2019 omfatter et areal på ca. 36.000 hektar. Heraf udgør den ydre grønne kile ca. 13.000 hektar (områder i Allerød, Furesø, Egedal, Albertslund, Høje-Taastrup, Roskilde,

Ishøj og Greve).

DN Gentofte følger Novafos og HOFOR i deres arbejde for, at indholdet af miljøfremmede stoffer forbliver så lavt som muligt og om nødvendigt med rensning af miljøfremmede stoffer.

Klima

Affaldsindsamling

Mindst 700 kg affald blev samlet til Danmarks Naturfredningsforenings affaldsindsamling 26. marts, hvor 185 Gentofte-borgere hjalp med at rydde op i den lokale natur.

På World Clean Up Day, 16. september blev der indsamlet 329 kg af ca. 260 børn og voksne. De to affaldsindsamlinger blev gennemført fra 8 forskellige steder i kommunen, og skete i samarbejde med Gentofte Kommune, Vangedes Venner, Kongelig Dansk Yachtclub, Dyssegård Bibliotek, Jægersborg Bibliotek, Skovshoved Havn og City Container.

(foto: Søren Rostock)

Udstilling med Søren Rostocks 'skralde-fotos' i Danmarks Mindste Forsamlingshus blev vist i affaldsindsamlingsugen i marts.

Klimaborgersamling

DN Gentofte har støttet kommunens etablering af en Klimaborgersamling, sammensat af 36 borgere, der på 5 samlinger i 2023 skal nå frem til anbefalinger, der skal behandles i kommunalbestyrelsen i starten af 2024.

Klimaborgersamlingen skal forestille sig en fremtid i Gentofte Kommune, hvor vi sammen omstiller til en klimaneutral og bæredygtig adfærd i hverdagen. Hvordan kan vi hjælpe hinanden på tværs af kommune, borgere, foreninger og erhvervsliv med at omsætte målet om klimaneutralitet til konkrete handlinger i hverdagslivet i Gentofte Kommune?

Klimaborgersamling i Gentofte kan følges [her](#). DN Gentofte deltager som observatør på møderne.

Høringssager

DN Gentofte bliver hørt i alle sager, hvor Naturbeskyttelseslovens områder skal inddrages i kommunens sagsbehandling. De fleste høringssager vedrører dispensation fra eksisterende lokalplaner, når der søges om nybyggeri eller ombygning tæt på skov, mose, fortidsminder eller ved kysten.

I 2022-2023 omfattede høringerne bl.a.:

- DN-afdelinger langs Øresund har sendt høringssvar ifm strategisk miljøvurdering (SMV) om Lynetteholm og infrastrukturprojekter i Østhavnen.
- Etablering af boardwalk og trædæk i Hundesømosen.

- Etablering ca. 25 meter stibroer/boardwalks i Dyssegårdsparken.
- Etablering af 2 separate stibroer på hhv. 46 meter og 60 meter i Chr. Holms Mose.
- DN Gentofte har opfordret Radius Elnet A/S om af udsætte fældning af store træer i området omfattet af lokalplan 143 Glentegård Vadgård kvarter, indtil der er skabt klarhed om mulighederne for at bevare de eksisterende træer. Både Gentofte og Gladsaxe Kommune har på opfordring fra DN bedt Radius Elnet A/S om uddybende forklaring på de planlagte træfældninger.
- DN Gentofte har støttet ansøgningen om dispensation til afskæring og afbrænding af opvækst på holmen i Glarmestermosen. Afbrænding kan være et hensigtsmæssigt virkemiddel til naturpleje af lysåbne naturtyper som erstatning eller supplement til afgræsning og høslæt.

Grøn Guide Gentofte

DN Gentofte varetager formandsposten i Grøn Guide Gentofte. Samarbejdet med Grøn Guides medarbejder gør det muligt for DN Gentofte at formidle en række aktiviteter, der sætter fokus på kommunens natur og miljø. Grøn Guide havevandring og vildhavearrangementer har også i år haft stor interesse og tilslutning. Der er også etableret et aktivt netværk af vild have ambassadører.

Grøn Guide har sammen med kommunen i juni udgivet et opdateret hæfte om gå- og cykelture i Gentofte; et hæfte der også kan fremme borgernes interesse for kommunens naturområder.

DN Gentofte har informeret om Grøn Guides arrangementer:

- Vild Have-ambassadør kursus 24. maj
- Krible krable i Nymosen 24. maj
- Krible krable ved Gentofte sø 3. juni
- Krible Krable dyr fra den danske natur 10. juni
- Åbent Hus i Skovshoved Havhave 11. juni
- Besøg Åke Sandös eventyrlige orkidéhave 11. juni
- Gentoftes vilde haver 13. juni
- Gentoftes vilde haver 27. juni
- Øregård Høstmarked 3. september.
- Vangede Festival 9. september.

Frivillige/Aktive

DN Gentofte inviterer medlemmerne til at deltage i planlægning og gennemførelse af ture i Gentoftes naturområder, vise hvordan man laver vilde haver, udbrede kendskabet til affaldsfri hverdag eller på anden måde bidrage til et bæredygtigt Gentofte.

Prioritering af DN Gentoftes opgaver i 2024

Bestyrelsen forventer, at DN Gentofte vil være involveret disse aktiviteter i 2024:

- Arrangementer og andre informationsaktiviteter (affaldsindsamling, ture, møder, festivaler og anden formidling) i samarbejde med bl.a. Grøn Guide, DOF og Gentofte Kommune.
- Høringspart i spørgsmål om Naturbeskyttelseslovens områder i forbindelse med forslag til lokalplansændringer.
- Opfølgende aktiviteter i forbindelse med implementering af kommunens klima-, spildevands- og affaldsplaner.
- Naturskjul Brobæk Mose – information om naturen i området
- Aktiviteter i forbindelse med planer om Øresund som marin nationalpark i samarbejde med andre DN-afdelinger
- Lynetteholm DN-arbejdsgruppe
- Råd og udvalg: Grøn Guide Gentofte, Grønt Råd, I/S Bellevue Strandpark
- DN-interne aktiviteter: Samråd Storkøbenhavn, REP-møder, bestyrelsesmøder

(fotos: Søren Rostock)